

УДК 65.012.32:339.137.2

Вплив операційного менеджменту на розвиток конкурентних переваг підприємств

Анастасія Саркова,

здобувач вищої освіти факультету менеджменту,
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна

Анотація: операційний менеджмент є ключовим фактором підвищення конкурентоспроможності підприємств, забезпечуючи ефективність, зниження витрат та оптимізацію ресурсів. У статті розглянуто його основні функції, вплив на стратегічний розвиток компаній та успішні приклади застосування. Визначено, що впровадження Lean Management, Just-In-Time та управління якістю сприяє довгостроковій конкурентній перевазі.

Ключові слова: операційний менеджмент, конкурентні переваги, ефективність, оптимізація процесів, Lean Management, Just-In-Time.

Сучасний бізнес-світ характеризується високим рівнем конкуренції, що змушує підприємства постійно шукати нові шляхи підвищення своєї ефективності та стійкості на ринку. Одним із ключових факторів, що визначає успішність компанії, є ефективне управління її операційними процесами.

Операційний менеджмент охоплює всі аспекти виробництва товарів та надання послуг, забезпечуючи їхню якість, швидкість виконання та оптимізацію ресурсів. Завдяки належному операційному менеджменту компанії можуть зменшувати витрати, підвищувати продуктивність і створювати конкурентні переваги, що сприяють їх довгостроковому розвитку.

Операційний менеджмент — це цілеспрямована діяльність з управління операціями, що охоплює процеси придбання ресурсів, їх трансформації у готовий продукт (послугу) та постачання кінцевому споживачеві [1]. Він забезпечує максимальне використання ресурсів підприємства, підвищуючи його продуктивність і якість продукції або послуг.

Основна мета операційного менеджменту – створення ефективної системи виробництва та обслуговування, що дозволяє підприємству працювати з мінімальними витратами, високою якістю та швидкістю виконання.

Операційний менеджмент охоплює широкий спектр управлінських функцій, серед яких основними є:

1. Планування – визначення цілей і розробка стратегій щодо виробничих процесів, ресурсного забезпечення, обсягів випуску продукції та строків виконання.

2. Організація – координація всіх процесів, що пов'язані з виробництвом, розподіл ресурсів, управління персоналом та матеріально-технічним забезпеченням.

3. Контроль – моніторинг виконання виробничих процесів, оцінка результатів діяльності та коригування планів за необхідності

4. Мотивація – стимулювання та спонукання до цілеспрямованих дій щодо досягнення своїх цілей та цілей операційної системи.

Конкурентні переваги – це сукупність унікальних характеристик підприємства, які забезпечують йому лідерство перед конкурентами у сфері економіки, технологій та організації діяльності, дозволяючи більш ефективно використовувати наявні ресурси [2].

Операційний менеджмент відіграє ключову роль у стратегії компанії, адже саме через нього підприємство може забезпечити собі конкурентні переваги та закріпитися на ринку. Оптимізація виробничих процесів сприяє зниженню витрат і підвищенню продуктивності. Наприклад, впровадження методів Lean Management дозволяє зменшити втрати та покращити продуктивність, що позитивно впливає на конкурентоспроможність підприємства [3]. А впровадження систем управління якістю, таких як, наприклад, ISO 9001, забезпечує стандартизацію процесів та постійне вдосконалення, що підвищує задоволеність клієнтів і зміцнює ринкові позиції підприємства [4].

Інноваційні рішення та технологічне вдосконалення, які є результатом ефективного операційного менеджменту, дозволяють підприємствам швидко реагувати на зміни ринку та впроваджувати нові продукти чи послуги. Це сприяє підвищенню ефективності та створенню інноваційних конкурентних переваг. Гнучкість і здатність до адаптації є критичними для успіху в сучасному динамічному бізнес-середовищі. Підприємства, які швидко адаптуються до змін ринкових умов, мають вищі шанси на успіх. Дослідження показують 28 відсоткове зростання доходів протягом трьох років серед високотехнологічних компаній, які створили адаптивну культуру [5].

Таким чином, операційний менеджмент є фундаментом для досягнення та підтримки конкурентних переваг підприємства, забезпечуючи ефективність, якість та інноваційність у його діяльності.

Операційний менеджмент відіграє ключову роль в успіху провідних компаній у всьому світі. Оптимізація процесів, зменшення втрат і підвищення ефективності дозволяють корпораціям досягати видатних результатів.

Наприклад, Toyota першою впровадила систему Just-In-Time (JIT) ще у 1970-х роках, що стало революцією у сфері виробництва. Основна ідея цієї системи полягає в тому, що матеріали замовляються та отримуються тільки в момент необхідності для виробничого процесу. Це дозволяє мінімізувати витрати на зберігання та зменшити виробничі втрати. Завдяки застосуванню JIT Toyota зберігає статус одного з найбільш ефективних і прибуткових автовиробників у світі [6]. Інший приклад - McDonald's. Компанія успішно використовує операційний менеджмент для оптимізації свого ланцюга постачання та впровадження цифрових технологій. Взаємодія з Amazon Web Services (AWS) дозволила компанії трансформуватися у технологічно орієнтовану корпорацію. Це сприяло перевищенню планових показників продуктивності на 66% та забезпечило можливість обробки 8600 транзакцій у секунду через систему точок продажу [7].

Отже, операційний менеджмент є ключовим інструментом для підвищення конкурентоспроможності підприємств. Оптимізація виробничих процесів, управління якістю, впровадження інновацій та гнучкість до змін ринку дозволяють компаніям знижувати витрати, покращувати продукцію та адаптуватися до нових умов. Для досягнення довгострокового успіху підприємствам слід впроваджувати сучасні методи управління, автоматизувати процеси, застосовувати аналітику для прийняття рішень і розвивати гнучкі бізнес-моделі.

Список використаних джерел:

1. Кушнірук В. С. Операційний менеджмент: опорний конспект лекцій для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр» спеціальності 073 «Менеджмент» денної та заочної форми навчання. Миколаїв. 2017. URL: https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2078/1/Operatsiynyy_menedzhment.pdf (дата звернення: 11.03.2025).
2. Цалко Т. Р., Харченко Т. О., Хондока А. М. Особливості формування конкурентних переваг на підприємстві. Ефективна економіка. 2019. №9. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/9_2019/39.pdf (дата звернення: 01.11.2023).
3. The Impact of Lean Manufacturing Principles on Efficiency. Dalmec NA. 2024. URL: <https://surl.li/rtngfi> (дата звернення: 11.03.2025).
4. Quality management: The path to continuous improvement. ISO. URL: <https://www.iso.org/quality-management> (дата звернення: 11.03.2025).
5. The State of Organizations 2023. McKinsey & Company. URL: <https://surl.li/ikwemm> (дата звернення: 11.03.2025).
6. Melanie. 3 Successful Companies Practising Just-In-Time Systems. Unleashed Software. 2019. URL: <https://www.unleashedsoftware.com/blog/3-successful-companies-practising-jit-systems/> (дата звернення: 11.03.2025).
7. McDonald's Drives Cloud-Enabled Digital Transformation on AWS. Amazon Web Services. 2016. URL: <https://aws.amazon.com/solutions/case-studies/mcdonalds/> (дата звернення: 11.03.2025).

Abstract: Operations management is a key factor in enhancing the competitiveness of enterprises by ensuring efficiency, cost reduction, and resource optimisation. This article examines its main functions, impact on the strategic development of companies, and successful application examples. It is determined that the implementation of Lean Management, Just-In-Time, and quality management contributes to long-term competitive advantage.

Keywords: operations management, competitive advantages, efficiency, process optimisation, Lean Management, Just-In-Time.

Науковий керівник:

Кушнірук В.С.,

канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри
готельно-ресторанної справи та організації бізнесу,
Миколаївський національний аграрний університет

УДК 658.5:658.14/.17:631.1

Застосування інструментів операційного та фінансового менеджменту для підвищення ефективності агробізнесу

Єва Таранець,

здобувач вищої освіти спеціальності 073 Менеджмент

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв, Україна

Анотація: у тезах розглядаються основні інструменти операційного та фінансового менеджменту, які можуть бути використані для підвищення ефективності аграрного бізнесу. Досліджено взаємозв'язок між оптимізацією виробничих процесів та фінансовою стабільністю підприємства. На основі досвіду компанії Kernel продемонстровано впровадження сучасних технологій, автоматизації та фінансових стратегій, що дозволяють забезпечити стійкий розвиток аграрного сектору. Особлива увага приділена ролі молодих фахівців у цих процесах та їх потенціалу у трансформації аграрної галузі України.

Ключові слова: операційний менеджмент, фінансовий менеджмент, агробізнес, ефективність, оптимізація, цифрові технології, автоматизація, фінансове планування, управління ризиками, Kernel.

Агропромисловий комплекс України є однією з ключових галузей економіки, що забезпечує значний внесок у ВВП країни та є стратегічним напрямом розвитку. В умовах глобалізації, змін клімату та економічної нестабільності ефективне управління ресурсами аграрного сектора стає критично важливим. Використання інструментів операційного та фінансового менеджменту дозволяє оптимізувати виробничі процеси, мінімізувати витрати та забезпечити стабільний розвиток підприємств [3; 4]. Досвід компанії Kernel демонструє, що інтеграція цих підходів у сучасний агробізнес може забезпечити значне зростання продуктивності та фінансової стійкості підприємства.